

POST BELLUM

vzpomínka Marie Kozubové

Dne 23. března letošního roku jsme spolu s Václavem Markem navštívili manžele Kozubovy v Domově důchodců v Nezdenicích u příležitosti jejich významného společného životního jubilea, diamantové svatby.

Šumičtí rodáci pan Ludvík Kozub (*1922) společně se svou manželkou Marií Kozubovou, rozenou Šidlovou (*1925) letos oslavili 60 let společného života. Při návštěvě jsem požádal letos již devadesátiletou paní Marii Kozubovu o její autentickou vzpomínku na tragickou událost z konce 2. světové války, konkrétně vypálení pěti šumických domů, mezi kterými byl i dům rodiny Šidlových, kde paní Marie Kozubová žila.

Záminkou vypálení pěti domů na jaře 1945 v Šumicích byla skutečnost, že na východním okraji obce někdo nastráhl na silnici desku s hřebíky, samozřejmě hroty nahoru. Původní verdikt německé okupační moci byl zastřelit každého desátého muže z obce. Ten byl později změněn na trest vypálení pěti domů v dotčené části obce. Jednalo se o domy F. Kudely č.p. 293, F. Šidla č.p.272, T. Vaculína č.p.192, K. Pranici a S. Dvořáčka č.p. 348.

A teď následují osobní vzpomínky paní Marie Kozubové:

"Nevzpomínám si už na přesné datum události, vím, že to byl čtvrtek. K obecnímu úřadu přijelo asi pět koňských povozů. Všichni muži sa měli shromáždit před obecním úřadem. Mysleli si, že budů odvezení na práci a tak někteří neposlechli a utekli do lesů. Povozy nakonec posloužily k odvozu rabuňku. Exekuce začala v pravé poledně. Právě jsme obědvali, když do našeho domku vstoupili německý důstojník se slovenským tlumočником. Na základě jeho rozkazu jsme všichni přítomní museli chalupu okamžitě opustit. Důstojník na nás řval, zato slovenský tlumočník sa choval slušně. Němečtí vojáci přijeli z posádky z Nezdenic a chovali sa sprostě, jak svině. Vyvedli všechny obyvatele z domů a shromáždili nás u Pipalů ve dvoře, kde nás hlídali. Vojáci domy vyrabovali. Brali jenom velká domácí zvířata. Nakládali krávy, prasata byly ještě malé, tak jim zpřeráželi nohy a naházali jich na vůz.

Mi jsme měli jenom kozu, ta sa vzpouzela, tak dostala pažbů přes hřbet a také skončila na voze. Kromě zvířat vyrabovali veškeré potraviny, obilí, muku apod. Drobné zvířectvo jako slépký a králíky nebrali. Ty nechali shořet. Po vyrabování byly domy zapálené se vším, co v nich zbylo. A Němci co rabovali, jeli druhý deň z Nezdenic do Brodu, na přejezdu vrazili s autem do železných závor a pořádně sa o závoru podrůzgali.

Rodiny z vypálených domů šly bývat ke svým příbuzným. Našu rodinu Šidlovu přijala rodina mlynáře Drahomíra Pipala. Poskytla nám ubytování v šalandě, kde běžně spávali mlynářští prášci. Tam jsme bývali aj po celú dobu stavby nového domu.

Pipalovi nám hodně pomohli. Obec sa také o postižené postarala. Ze sbírky jsme dostali 8.000,-, seno, slámu a obilí. Ludé moc pomohli. Od státu jsme dostali dalších asi 100.000,-. Jěště jsme měli dostat nějaké peníze z Brna, ty sa ale někde ztratily na okrese. Zrovna vznikal nový okres.

Rodina Pipalova nám hodně pomohla a pomáhala aj ostatním v obci, aj přespolním. Rudičané si nosili k Pipalom semlet obilí na muku. Nosili ho v taškách a v ruksakoch v noci a u nás si ho skladovali. Až toho obilí bylo naskládaného víc, pantáta Pipal ho tajně semlel.

Nerada na ty události vzpomínám."

Zeptal jsem se třiadevadesátiletého pana Ludvíka Kozuba, jak on prožíval období protektorátu. Dozvěděl jsem se, že celé tři roky strávil v Německu, v reichu na nucených pracích. Pracovních míst pochodil hodně - Brémy, Hamburk, ..., nakonec se na konci války šťastně vrátil do rodných Šumic. V Říši pracovalo hodně mužů ze Šumic. Nejdřív dobrovolně jako dělníci z protektorátu, později nuceně jako totálně nasazení.

Vzpomínky manželů Kozubových zaznamenal Josef Jančář